

STATISZTIKAI HÍRADÓ

Az 1950. évi gyáripari statisztikai kérdőívek kiértékelése

Az 1950. évi gyáripari statisztikai kérdőívek most érkeznek be a Hivatalhoz. Az eredeti beküldési határidő megváltoztatására azért volt szükség, mert a kérdőív egyes adatait az évvégi eredménykimutatásból, illetve az 1950. évi mérleg alapján kell összeállítani. Az adatok nagyrészt a nemzeti jövedelem kiszámításához szükségesek, ezért feltétlenül fontos, hogy a lehető legpontosabbak és megbízhatók legyenek.

Az 1949. évi kérdőívvel összevetve az 1950. évi kérdőívet, jelentős tartalmi változás mutatkozik. Az 1949. évi kérdőív egyrészt indokoltan (termelési vonalon az Egységes Árúlista bevezetése, munkaügyi vonalon az új állománycsoportok megállapítása) megismételtette az 1949. évben havonta már bekért adatokat, másrészt igen sok kevésbé fontos adatot

is részletesen kért. Az 1950. évi kérdőív lényegesen egyszerűbb és pontosabb. Az ismételten bekért adatok is csak a legszükségesebbek és begyűjtésüket az indokolta, hogy 1951. évben az adatszolgáltatók köre kibővült és az új vállalatoktól be kellett kérni az újabb adatokat; az iparban bekövetkezett szervezeti változásokat, iparági átcsoportosításokat és profilváltozásokat is ezen az adatgyűjtésen keresztül lehet csak lerögzíteni.

Hibák ennél az adatszolgáltatásnál is előfordultak. A folyamatban lévő revízió során máris számos helytelen adatszolgáltatásra bukkantak, amit egyrészt az adatszolgáltatók gondatlansága, másrészt a kérdések helytelen értelmezése okozott. Az adatgyűjtés egészében azonban az előző esztendőhöz képest kétségtelen fejlődést jelentett.

A kereskedelmi és közlekedési vállalatok statisztikusainak kötelező vizsgáztatása

A Népgazdasági Tanács határozata értelmében a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium alá tartozó tervkötelezett I. és II. vállalatok felelős statisztikusai, valamint a Belkereskedelmi Minisztérium alá tartozó vállalatok statisztikusai kötelesek statisztikai szakvizsgát tenni, legkésőbb 1951. december 31-ig.

A szakvizsga anyaga a következő:

A belkereskedelmi vállalatok statisztikusai számára:

- I. hónap, általános statisztika,
- II. hónap, számvitel,
- III. hónap, belkereskedelmi tervezés,
- IV., V., VI. hónap, belkereskedelmi statisztika.

A közlekedési vállalatok statisztikusai számára:

- I. hónap, általános statisztika,
- II. hónap, közlekedésszatisztika általános rész,
- III. hónap, közlekedésszatisztika speciális rész,
- IV. hónap, munkaügyi statisztika,
- V. hónap, anyaggazdálkodási statisztika,
- VI. hónap, egyéb kérdések (termelékenység, önköltségsökkentés).

Az oktatás formája mindkét minisztériumhoz tartozó vállalatoknál egyéni tanulás, havonként kötelező konferenciákkal.

Az oktatás április második felében indul meg és mintegy 500 vállalati statisztikust érint.

A Statisztikai Kiadó Vállalat II. negyedévi terve

A Statisztikai Kiadó Vállalat 1951 II. negyedévében új kiadványokkal bővíti a „Szocialista statisztika könyvtára“ c. sorozatot.

Most jelent meg *Gercenon* szovjet professzor „*Bírósági statisztika*“ c. munkája, amely röviden ismerteti a bírósági statisztika történetét, tisztázza a bírósági statisztika tárgyát, részletesen foglalkozik a bírósági statisztika mutatószám-rendszerével és bemutatja a bíróság statisztikai munka szervezetét a Szovjetunióban. Külön fejezetet fordít az egy-egy bűnügyi számbavétel problémáinak és a bírósági statisztikai anyag tanulmányozása módszereinek ismertetésére.

A közeljövőben megjelenik *M. H. Zsebrak* „*Az ipari számvitel tankönyve*“ c. művének magyar fordítása. A tankönyv az iparvállalatok számvitelének szervezési problémáit, az ipari számvitel feladatait a tervteljesítés ellenőrzésében, az anyagkönyvelést, önköltségkalkulációt, a beruházások számvitelét, az iparvállalatok könyvelési beszámolójelentését és még egy sor ipari számvittel kapcsolatos kérdést tárgyal. *M. H. Zsebrak* az ipari számvitel alapvető kérdéseit *D. V. Szavinszkij* „*Az iparstatisztika tankönyve*“ c. munkájára támaszkodva ismerteti. *Zsebrak* professzor munkája nagy segít-

séget jelent a könyvelők, közgazdászok és statisztikusok számára.

A „Szocialista statisztika könyvtára“ c. kiadványsorozatban jelenik meg *G. G. Zsujkov* „*Nyilvántartás (elsődleges számbavétel) a falusi szovjetekben*“ c. művének magyar fordítása is. *Zsujkov* könyvének jelentős része olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyek egyúttal a statisztikai megfigyelés tárgyai is. A tíz fejezetből álló könyv tárgyalja az elsődleges nyilvántartás megszervezését, a gazdaságok nyilvántartását a falusi szovjetekben, az államnak betervezett beszámolójelentéseket, az állatösszeírási lajstromoknak és a gazdaságok összeírási lajstromainak összeállítását, a falusi szovjetek költségvetésének összeállítását stb.

A Statisztikai Kiadó Vállalat a „Szocialista statisztika könyvtára“ című sorozaton kívül még a következő könyveket adja ki a II. negyedévben:

„A bányá- és villamosenergia-statisztika kérdőívei és utasításai 1951. évben“,
 „Az önköltségstatisztika kérdőívmentái és utasításai a gyárparban 1951. évben“,
 „Műszaki-gazdasági mutatók tényezői és képletei a gyárparban 1951. évben“,
 „Az építőipari statisztika kérdőívei és utasításai 1951. évben“.

„Beruházási Statisztika“

Tervgazdálkodásunk kiszélesítése, módosított ötéves tervünk teljesítése szükségessé tette az állóalpok, a termelés bővítésére irányuló és egyéb szociáliskulturális jellegű beruházások statisztikai megfigyelését. E feladat megoldására alakult meg nemrég a Központi Statisztikai Hivatalban a Beruházási Osztály. A Beruházási Osztály a beruházások számbavételével és a beruházási terv végrehajtásának ellenőrzésével segítséget nyújt népgazdaságunk irányító szerveinek a terv elkészítéséhez.

A Beruházási Osztály munkája színvonalának emelése érdekében szorosabb kapcsolatot kíván teremteni a Központi Statisztikai Hivatal és a beruházási sta-

tisztikusok között. Ennek érdekében — az „Iparstatisztikai Értesítő“-höz hasonlóan — havonként megjelenő folyóiratot indít, „Beruházási Statisztika“ címen. Tekintettel arra, hogy az országban mintegy háromezer beruházási statisztikus működik és a beruházási statisztika aránylag új ágazat, szükségesnek mutatkozik a rendszeres folyóiraton keresztüli kapcsolat. A „Beruházási Statisztika“ feladata lesz, hogy a kérdőívek kitöltésével és az adatszolgáltatás más kérdéseivel kapcsolatban felmerülő problémákat tisztázza. Ehhez szükséges az is, hogy a beruházási statisztikusok necsak olvasói, hanem aktív munkatársai is legyenek a folyóiratnak.

A „Beruházási Statisztika“ első száma május 1-én jelenik meg.